

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.KOA-020-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Шарифзода Лутфулло Абдулло дар мавзӯи «Арзишҳои илмӣ ва адабии номаҳои Садриддин Айнӣ ва Мирзо Турсунзода», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Шарифзода Лутфулло Абдулло ба таҳлилу таҳқиқи масъалаҳои алоқаманд ба арзишҳои илмӣ, адабӣ, таърихӣ ва фарҳангии номаҳои Садриддин Айнӣ ва Мирзо Турсунзода бахшида шудааст. Дар маркази баррасӣ мукотиботи ҳарду адиб қарор дошта, дар сурати зарурӣ дигар номаҳо низ ба доираи таҳқиқ ворид шудаанд. Аҳамияти ин кори диссертатсионӣ, пеш аз ҳама, аз он иборат аст, ки арзишҳои илмӣ ва адабии номаҳои адибони мазкур дар қолаби диссертатсия бори аввал таҳқиқ шудааст. Таҳқиқи номаҳои С. Айнӣ ва М. Турсунзода дар бозтоби баъзе аз масъалаҳои муҳимми таърихи адабиёт, афкори адабиётшиносӣ, арзиши адабию таърихӣ ва фарҳангии «Ёддоштҳо»-и Садриддин Айнӣ, инчунин, омӯзиши корҳои эҷодии адибон арзишнок ва судманд аст.

Навгонии илмӣ диссертатсияи Л.А. Шарифзода дар он зоҳир меёбад, ки он дар адабиётшиносии тоҷик нахустин таҳқиқи монографӣ оид ба арзишҳои илмӣ ва адабии номаҳои С. Айнӣ ва М. Турсунзода буда, фарогири масъалаҳои робитаи дӯстӣ ва эҷодии устодон С. Айнӣ ва М. Турсунзода, бозтоби масъалаҳои адабиётшиносӣ дар номаҳои адибони мазкур, мулоҳизаҳои Айнӣ перомунӣ арзиши таърихӣ, адабӣ ва фарҳангии «Ёддоштҳо» ва тарҳи андешаҳои ӯ перомунӣ арузи тоҷикӣ мебошад. Масъалаҳои мавриди таҳқиқ дар заминаи дастовардҳои навини назарию амалии шинохт ва таҳлили жанри нома ва бо тавачҷуҳ ба доираи вусъати андешаҳои адабию назарию муаллифон перомунӣ масъалаҳои адабии роиҷ дар замони эҷодкорон ва равишҳои маърифатии замон мавриди таҳлили ҳамаҷониба қарор дода шудаанд.

Маводи диссертатсия ва дастовардҳои илмӣ муҳаққиқро дар баррасии масъалаҳои назарию адабӣ ва таърихӣ алоқаманд ба ҳунари номанигорӣ, сабки хосси адибони муосир дар эҷоди нома ва дар омӯзиши осори ҳамгуни ба сурати нома офаридашудаи дигар адибони муосир метавон мавриди истифода қарор дод. Натиҷаҳои таҳқиқ дар шинохти нома ва навъҳои он ҳамчун идомаи суннати адабӣ дар садаи гузашта ва мухтассоти нома ва номанигорӣ дар замони муосир маводи муфид хоҳад дод.

Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз тарафи

муаллиф мустақилона навишта шуда, дорoi мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои Ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ мувофиқ мебошад.

Натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқ ва тавсияҳои муаллиф дар 12 мақола, ки дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расидаанд, инъикос ёфта, бо мазмун ва мавзӯи диссертатсия бевосита алоқаманд мебошанд. Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи унвонҷӯ фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошанд. Мақолаҳои илмии интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Дар диссертатсияи Шарифзода Лутфулло Абдулло истифодаи мавод бидуни ишора ба муаллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани муқаррароти банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар хулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ зикр ёфта, дурнамои мавзӯи кори диссертатсионӣ таъин шудааст. Аҳаммияти таҳқиқ, навгониҳои илмии диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи номзиди Шарифзода Лутфулло Абдулло дар мавзӯи «Арзишҳои илмӣ ва адабии номаҳои Садриддин Айнӣ ва Мирзо Турсунзода» кори таҳқиқии анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро барои дарёфти дараҷаи илмии номзиди илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ ба Ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ дар асоси банди 60-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Шарифзода Лутфулло Абдулло дар мавзӯи «Арзишҳои илмӣ ва адабии номаҳои Садриддин Айнӣ ва Мирзо Турсунзода» барои дарёфти дараҷаи илмии номзиди илми филология, аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA-020-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тариқи овоздиҳии ошкоро ба Ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқонашон ба ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ мувофиқатдоранд, ба ҳайси муқаррарзони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Солеҳов Шамсиддин Аслиддинович** – доктори илми филология, профессор, мудири кафедраи назария ва таърихи адабиёти факултети

филологияи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни.

- **Аъзамов Субҳонҷон Баҳромҷонович** – номзади илми филология, дотсенти кафедраи адабиёти муосири тоҷики МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров».

3. Ба сифати муассисаи пешбар **Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода** пешниҳод мешавад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти

доктори илми филология, профессор,
узви шурои диссертатсионӣ

М. Нарзикул

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илми филология,
узви шурои диссертатсионӣ

М.З. Низомӣ

доктори илми филология, профессори
кафедраи назария ва таърихи адабиёти
факултети филологияи ДДОТ ба номи
Садриддин Айни

А.О. Худойодов

«14» юни соли 2022.